

DET KONGELIGE NORSKE
VIDENSKABERS SELSKABS
SKRIFTER

1899

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1900

(Bb 2)

Indhold:

---

1. B. Lysholm: Bidrag til Coleopterfaunaen i det trondhjemske. II. Side 1—26
  2. M. Foslie: Notes on two Lithothamnia from Funafuti . . . . . „ 1—11
  3. N. Bryhn: Enumerantur musci, quos in valle Norvegiæ Sætersdalen observavit . . . . . „ 1—54
  4. Ove Dahl: Biskop Gunnerus' virksomhed, fornemmelig som botaniker, tilligemed en oversigt over botanikens tilstand i Danmark og Norge indtil hans død. III. Johan Ernst Gunnerus. Tillæg II. Uddrag af Gunnerus' brevsveksling, særlig til belysning af hans videnskabelige sysler. Hefte 5 . . . . . „ 1—64
  5. M. Foslie: New or critical Calcareous Algæ . . . . . „ 1—34
  6. B. Hartmann: Myntfundet fra Sand i Værdalen . . . . . „ 1—11
  7. M. Foslie: Remarks on Melobesie in Herbarium Crouan . . . . . „ 1—16
  8. Th. Petersen: Arkæologiske Undersøgelser i Namdalen 1899 . . . . . „ 1—15
  9. K. Rygh: Spredte Meddelelser fra Oldsagsamlingen . . . . . „ 1—24
  10. Aarsberetning for 1899 . . . . . „ 1—49
-

Indhold:

1. A. Indledning 1-10
2. B. Historien om 11-20
3. C. 21-30
4. D. 31-40
5. E. 41-50
6. F. 51-60
7. G. 61-70
8. H. 71-80
9. I. 81-90
10. J. 91-100

DET KONGELIGE NORSKE
VIDENSKABERS SELSKABS
AARSBERETNING

FOR

1899

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1900

WIDENSKABERS SELSKABS

AARSBÆKTNING

1871

Direktionens Aarsberetning for 1899.

Som meddelt i forrige Aarsberetning indsendte Direktionen i 1898 fornyet Andragende om et Statsbidrag af 20,000 Kr. til Fuldendelse af Selskabets Byggearbeide.

Dette Andragende blev ved Stortingets Beslutning af 8de Februar indvilget, idet der overensstemmende med Kirkedepartementets Forslag bevilgedes Selskabet i det nævnte Øiemed 15,000 Kr. for Budgetterminen 1ste Juli 1899—31te Marts 1900, hvorhos Forudsætningen var, at de resterende 5000 Kr. blev at opføre paa Budgetforslaget for Terminen 1ste April 1900—31te Marts 1901. Andragende om Bevilgning af dette Restbeløb blev af Direktionen indsendt under 4de Juli. Man bemærkede i Andragendet, at Statsbidraget vistnok ikke vilde være tilstrækkeligt til at dække Udgifterne ved Byggearbeidet, der vil blive ikke lidet dyrere end oprindelig beregnet, dels fordi det efterhaanden har vist sig nødvendigt eller ønskeligt at foretage Ændringer i den oprindelige Plan, dels paa Grund af den særdeles betydelige Stigning af Arbejdspriserne og Priserne paa Bygningsmaterialer. Man troede dog ikke for Tiden at burde andrage om en Forhøielse af Statsbidraget, idet det ansaaes hensigtsmæssigere at tage Spørgsmaalet om, hvorledes det manglende Beløb skal tilveiebringes, under Overveielse, naar man havde vundet fuld Oversigt over, hvad der tiltrængtes.

Under de forhaandenværende Omstændigheder, dels Mangelen paa tilstrækkelig Byggekapital, dels de særdeles uheldige Bygningskonjunkturer, idet den fornødne Sten enten ikke har været at erholde eller kun til overdrevent høie Priser, har man seet sig nødsaget til at lade Byggearbeidet hvile i det forløbne Aar. Dog er

der af Arkitekt Norum, hvem den arkitektoniske Ledelse af Byggearbejdet er overdraget, efter at Arkitekt Hofflund er fraflyttet Byen, udarbejdet nye Udkast og Overslag baseret paa den indtraadte Forhøielse af Byggepriserne. Efter disse vil Omkostningerne andrage til opimod 50,000 Kr., som er det dobbelte af den oprindelige Kalkyle.

Foruden om Bevilgning til Byggeforetagendet havde man ogsaa i 1898 ligesom flere tidligere Aar andraget Statsmyndighederne om en Forhøielse af det ordinære Statsdidrag fra 8000 til 10,000 Kr.; men Andragendet, der var indstillet af Kirkedepartementet, blev afslaaet af Storthinget, dog kun med 51 mod 48 St. Man har derfor paany gjentaget Andragendet.

Derimod har Brændevinssamlaget efter Ansøgning forøget sit ordinære Bidrag fra 5000 til 6000 Kr., ligesom det ekstraordinært bevilgede Selskabet 1500 Kr. til Indkjøb for den botaniske Samling af Overlæge S. Kindts værdifulde Samling af Lavarter.

Det er Direktionen en stor Glæde at kunne meddele, at Selskabet i det forløbne Aar har modtaget en særdeles betydelig Gave. Ved Skrivelser af 7de April og 12te Mai lod Enkefru Caroline Jenssen sin Forretningsfører meddele Selskabet, at hun havde besluttet til Minde om sin afdøde Mand Konsul Anton Mathias Jenssen at skjænke Selskabet et Beløb af 50,000 — femti tusinde — Kroner til Oprettelse af et Legat, der skulde føre Navn af Konsul Anton Mathias Jenssens Legat til det kgl. norske Videnskabers Selskab og anvendes til Fordel for Selskabets Bibliothek.

Af dette Beløb skulde Halvdelen anvendes til Indkjøb for Selskabet af Kgl. Fuldmægtig Thorvald Boecks Bibliothek. Overensstemmende med Giverindens Bestemmelse blev der under 13de Mai afsluttet en Kjøbekontrakt med Hr. Boeck, der er trykt som Bilag til denne Aarsberetning. Blandt dens Bestemmelser kan jremhæves, at Bibliotheket bliver i Hr. Boecks Værge til hans Død, og at han imidlertid nyder Renterne af Kapitalen, som bliver beroende hos Selskabet. Hr. Boeck er forpligtet til at assurere Bibliotheket; men kan naarsomhelst afsende til Selskabet større eller mindre Dele af det. Nogle Sendinger er ogsaa allerede an-

komne, og Plads til disse er foreløbig indredet paa Loftet i Bibliotheksbygningen.

Boecks Bibliothek antages at udgjøre 20 a 25,000 Bind; men nogen Katalog over det eksisterer ikke endnu. En saadan er dog under Udarbeidelse, hvorom Kontrakt er afsluttet med Hr. Bibliotheksamanuensis J. Flood. Omkostningerne herved, der forudsættes ikke at overskride 600 Kr. aarlig, udredes af Legatets Renter. Angaaende Bibliothekets Værd henvises til den som Bilag trykte Erklæring af 22de April fra D'Hrr. Prof. Dr. L. Daae, Rigsarkivar Huitfeldt Kaas og Overbibliothekar A. C. Drolsum.

Hele Gavebeløbet er overrakt Selskabet i Pantobligationer og Kontanter.

Restbeløbet, efter Fradrag af Indkjøbsprisen for Th. Boecks Bibliothek, 25,000 Kr., danner det egentlige Legat, hvis Renter skal anvendes til Fordel for Selskabets Bibliothek. Det er af Giverinden udtrykkelig forudsat, at Selskabet ikke af Hensyn til denne Gave fremtidig foretager nogen Nedsættelse i den aarlige Bevilgning til Bibliotheket, men at samme foregaar uden at den Støtte, som Selskabet faar ved Legatet, forsaauidt kommer i nogen Betragtning. For Legatet har man udarbeidet Statuter, der er indsendte til det kgl. Kirkedepartement med Andragende om naadigst Stadfæstelse.

Som Udtryk for Anerkjendelse af Fru Jenssens Liberalitet ligeoverfor Selskabet har Kongen tilstillet hende den kgl. Fortjenstmedalje i Guld. Denne Medalje blev den 11te September overrakt Fru Jenssen af Præsens General Sejersted i Nærvær af Direktionens øvrige Medlemmer.

Paa Loftet i Bibliotheksbygningen er der indredet et Rum til Optagelse af Selskabets Arkiv, der hidtil af Mangel paa Plads ikke har kunnet opstilles. Saavel det trykte som det skrevne Arkiv er nu systematisk ordnet og anbragt i det nævnte Rum i Skabe og Reoler, ligesom der over det trykte Arkiv med Assistance af Hr. Ronander er optaget en fuldstændig Katalog, indført paa Katalogsedler.

Bygningens samlede Brandtakst udgjør nu Kr. 157,200, idet den nyopførte Østfløi ved Takstforretning af 16de Juli 1898 er

brandtakseret for Kr. 27,750, medens Brandtakstsummen for de ældre Bygninger (Biblioteksbygningen og den oprindelige Museumsbygning) ifølge Takstforretninger i 1891 og 1892 er henholdsvis Kr. 59,000 og Kr. 70,450.

Angaaende Samlingernes Tilvækst og Tilstand i 1892 henvises til de her indtagne Beretninger fra Bestyrerne af hver enkelt Samling.

Med Hensyn til Aabningstiderne er der foretaget den Førandring, at Adgangen til mod Entré at besøge Samlingerne, der i forrige Aar var begrænset til 2 Dage i Ugen, nemlig Tirsdag og Fredag Kl. 12—1 $\frac{1}{2}$, ved Direktionens Beslutning af 16de Febr. udvidedes til i Fremtiden ogsaa at gjælde Mandag og Torsdag samme Klokkeslet. Samlingerne har saaledes i Aarets Løb været holdt aabne til følgende Tider:

	gratis.	mod Entré.
hele Aaret	{ Søndag } { Onsdag } 12—1 $\frac{1}{2}$	{ Tirsdag } { Fredag } 12—1 $\frac{1}{2}$
desuden Mai—September	{ Søndag } 5—6	
desuden Juli—August og Markedsugen	{	{ Mandag } { Torsdag } 12—1 $\frac{1}{2}$

Oldsagsamlingen har nu naaet en saadan Størrelse, at dens forsvarlige Ledelse og Skjøtsel kun vanskelig lader sig forene med, at Bestyreren har en større regelmæssig Virksomhed ved Siden af.

Af denne Grund søgte Overlærer Rygh Afsked fra sin Embedsstilling fra Udgangen af Skoleaaret 18⁹⁸/₉₉ for helt at træde over i Selskabets Tjeneste som Bestyrer af Samlingen. For at denne Ordning kunde gennemføres, blev der paa Budgettet for 1899 opført en Gage for Oldsagsamlingens Bestyrer af 2400 Kr., og Midlerne hertil beholdtes ved, at Brændevinssamlaget og Sparebanken i 1898 havde forhøiet sine Bidrag til Selskabet. Af dette Beløb har Hr. Rygh dog iaar ikke hævet 300 Kr., hvilke efter hans Ønske er overførte til Oldsagsamlingens Bibliothek.

Til de af Hr. Stipendiat Dahl ledede praktisk-videnskabelige Fiskeriundersøgelser opførtes et Beløb af 1100 Kr. Desuden ydedes af Trondhjems Fiskeriselskab et Bidrag af 400 Kr., der dog for

en væsentlig Del allerede var disponeret i 1898 og saaledes er at anse for en Efterskudsbevilgning. Hr. Dahl beretter om sine Undersøgelser, at han ved Hjælp af forskellige Redskaber, som Ruser, Liner og Haandsnører har søgt at udvide de Erfaringer, der ifjor gjordes om Yngelen, ogsaa til de ældre Aldersstadier og at opnaa et kvantitativt Billede af deres Optræden fra forskellige Lokalteter. Dels af Hensyn til, at en større Del af Budgettet allerede i Januar disponeredes til en større Ekspedition til Afslutning af Flyndreundersøgelserne, dels af Hensyn til Budgettets Knaphed i det hele har der dog ikke endnu kunnet opnaaes Resultater, der egner sig til Offentliggjørelse.

Som Stipendier har, foruden Stipendiat K. Dahls Aflønning 2000 Kr., været bevilget følgende Beløb: til zoologiske Undersøgelser 400 Kr., til algologiske ved Hr. Foslie H. M. Kongens Bidrag til Selskabet 400 Kr., til arkæologiske 150 Kr., og til antropologiske i Orkla-Dalføret ved Dr. E. Støren 200 Kr.

Det arkæologiske Stipendium er væsentlig benyttet af Hr. Cand. mag. Th. Petersen til en Undersøgelsesreise i Namdalen, hvorom Beretning er indtaget i Selsk. Skr. 1899.

Fra Hr. Dr. Støren er indkommet en foreløbig Indberetning, der er indtaget nedenfor.

Selskabet har udgivet Skrifter 1898 med følgende Indhold:

1. *G. Lagerheim*: Sagina Normaniana (S. Linnæi Presl. × S. Procumbens L.)
2. *M. Foslie*: Systematical Survey of the Lithothamnia.
3. *M. Foslie*: List of Species of the Lithothamnia.
4. *Ove Dahl*: Biskop Gunnerus's Virksomhed, fornemmelig som Botaniker, tilligemed en Oversigt over Botanikens Tilstand i Danmark og Norge indtil hans Død. III. Johan Ernst Gunnerus. Tillæg II Uddrag af Gunnerus's Brevsamling, særlig til Belysning af hans videnskabelige Sysler, H. 4.
5. *V. Storm*: Entomologiske Undersøgelser.
6. *M. Foslie*: Some new or critical Lithothamnia.
7. *V. Storm*: Iagttagelser over Arachnider i Throndhjems Omegn.
8. *V. Storm*: Myriopada & Oniscoida ved Throndhjem.
9. *M. Foslie*: Remarks on the Nomenclature of the Lithothamnia.

10. *Knut Dahl*: Beretning om Fiskeriundersøgelser i og omkring Trondhjemsfjorden 1898.

Journal over Fiskeriforsøgene 1898.

11. Aarsberetning for 1898.

Den sidste, der indeholder Direktionens Aarsberetning og Samlingsbestyrernes Indberetninger, er ogsaa trykt særskilt og uddelt gratis i et større Antal Exemplarer, bl. a. til Herredsstyrelser og Sognebibliotheker i det throndhjemske.

Ialt udgjør Skrifter 1898 noget over 21 Ark.

Selskabets Skrifter trykkes for Tiden i et Antal af 660 Expl. Deraf uddeles c. 200 til videnskabelige Institutioner, med hvilke Selskabet staar i Bytteforbindelse.

Direktionen har tilstaaet Hr. Lærer M. Håkonson-Hansen et Beløb af 100 Kr. som Paaskjønnelse af det Arbeide, han har nedlagt i det af ham udgivne Værk: *Ti og et halvt Aars meteorologiske Iagttagelser* udførte i Trondhjem, og i det Øiemed at bidrage til Værkets Udbredelse. Til Gjengjæld overdrog Hr. Håkonson-Hansen Selskabet et større Antal Expl. af Værket, hvilke er blevne fordelte blandt Selskabets Bytteforbindelser.

Ligeledes er c. 100 Expl. af Dr. Johan Hjorths og Stipendiat K. Dahls Værk *Fiskeforsøg i norske Fjorde* distribuerede gennem Selskabet.

Selskabets aarlige Fest høitideligholdtes paa Kongens Fødselsdag den 21de Januar i Kathedralskolens Festsal ved et Foredrag af Hr. Statsadvokat Knudtzon over „Norges Lovgivning i Oskar den 2dens Regjeringstid.“¹⁾

Desuden er i 3 Medlemsmøder følgende Foredrag blevne holdte:

Den 30te Januar af Stipendiat *K. Dahl* over „Resultaterne af forrige Aars praktisk-videnskabelige Fiskeriundersøgelser i Trondhjemsfjorden.“

Til dette Møde var der udgaaet særskilt Indbydelse til Stiftamtmanden, samt til Bestyrelserne af Brændevinssamlaget og Fiskeriselskabet.

Den 24de Marts af Myntsamlingens Bestyrer Overlærer B.

¹⁾ Trykt i Thjems Adresseavis No. 24 og flg.

Hartmann over „Numismatikens Betydning som historisk Hjælpemiddel og dens Betydning i vort Land.“ Ligeledes gav Foredragsholderen Meddelelser om Selskabets Mynt- og Medaillesamling, hvorefter han fremviste og forklarede enkelte af dens mest interessante Exemplarer.

Den 8de November af Overlærer *Thue* over „et Theorem om Tallet π .“ Herunder leveredes et nyt Bevis for, at hverken π eller π^2 er et rationalt Tal.

Da Statutterne ikke syntes at indeholde tilstrækkelig bestemte Forskrifter med Hensyn til de Principer, der bør befølges ved Optagelse af Medlemmer af Selskabet, havde Direktionen under 21de Decbr. 1898 overdraget en Komite bestaaende af Vicepræsens, Overlærer *Wleügel* og Sekretæren at udarbejde Forslag til de Regler, der bør befølges af Direktionen ved Forslag til Optagelse af nye Medlemmer.

Overensstemmende med Komiteens Forslag fattede Direktionen den 16de Februar følgende Beslutning:

1. Med Hensyn til Optagelse af indenbyes Medlemmer fastholdes Direktionens Udtalelser i Skrivelse til Brændevinssamlagets Direktion (J. N. ¹⁶⁵/₉₅).¹⁾ Antallet antages for Tiden at burde sættes til 200 a 250, heri ikke iberegnet de, der er optagne som indenbyes Medlemmer, men senere har fraflyttet Byen.
2. Som indenbyes Medlemmer optages kun saadanne, som enten har indlagt sig Fortjenester i de Videnskabsgrene, der omfattes af Selskabets Virksomhed, eller direkte har vist Selskabet Tjenester.
3. Udlændinger optages kun, forsaavidt de har vist Selskabet specielle Tjenester.

Paa Grund af Fraflytning fra Byen fratraadte Præsens General I *Sejersted* sin Stilling i Selskabet den 10de September, I Generalforsamling den 25de Oktober valgtes til Præsens Over-

¹⁾ Disse Udtalelser gik ud paa, at Praksis har været, at man som indenbyes Medlemmer har optaget saadanne, der kunde antages at have Interesse for Selskabets Virksomhed og var i en saadan økonomisk og social Stilling, at de baade uden Savn kunde erlægge Kontingenten og med Tryghed kunde anbetros gennem Generalforsamlingen at deltage i den afgjørende Ledelse af Selskabets Anliggender og i Anvendelsen af dets Pengemidler.

lærer K. Lossius og til Vicepræsens Dr. B. Lysholm. Til Medlemmer af Direktionen valgtes, efter at Direktør J. Jenssen havde frasaagt sig Gjenvalg, Adjunkt A. Sommerfeldt og Kaptein, Overlæge H. Bryn.

Til Revisorer valgtes: Ingeniør Schmidt-Nielsen og Adjunkt K. Schøyen, efter at Kaptein A. Hagen havde frabedt sig Gjenvalg.

Til Byggekomite valgtes i Direktionsmøde den 16de Februar: Vicepræsens, Overlærer Rygh og Konservator Foslie.

Efter at Vicepræsens var valgt til Præsens indtraadte efter Direktionens Beslutning den 2den November i hans Sted Overlæge H. Bryn som Medlem af Byggekomiteen.

Selskabets Kapitalformue (uberegnet Byggefondet) udgjorde ved Udgangen af 1899 henimod 189,000 Kr. Derimod skyldte Selskabet til Kongsbergs Sølvværks Driftsfond 18,000 Kr.

Med Hensyn til Aarets Indtægter og Udgifter henvises til omstaaende Extrakt af Regnskabet.

Trondhjem i Direktionen for det kgl. norske Videnskabers Selskab, April 1900.

K. Lossius,

Præsens.

B. Lysholm,

Vicepræsens.

S. Wleügel.

Axel Sommerfeldt.

Halfdan Bryn.

I. Richter.

Udgift:

1. Lønninger:		
Sekretæren	500.00	
Kassereren	500.00	
Oldsagssamlingens Bestyrer	2,100.00	
Do. Præparant	200.00	
Myntsamlingens Bestyrer	300.00	
Den zoologiske Samlings Bestyrer	2,500.00	
Do Præparanter	1,380.00	
Den botaniske Samlings Bestyrer (tillige		
Medbestyrer af den zoolog. Samling	2,500.00	
Mineralsamlingens Bestyrer	300.00	
Bibliothekaren	1,000.00	
Vagtmesteren	500.00	
Revisorerne	50.00	
		Kr. 11,830.00
2. Samlingerne:		
Oldsagsamlingen	649.79	
Do. Bibliothek	365.65	
Myntsamlingen	192.75	
Den zoologiske Samling	2,909.16	
Den botaniske Samling	2,594.50	
Mineralsamlingen	340.33	
Bibliotheket	3,994.14	
		„ 11,046.32
3. Praktisk-videnskabelige Fiskeriundersøgelser		1,566.88
4. Stipendier		2,700.00
5. Udgivelse af Skrifter		2,103.95
6. Bygningen		632.94
7. Skatter og Grundafgift		698.67
8. Renter af Pantelaan		810.00
9. Fællesudgifter:		
Opsyn i Samlingerne	251.00	
Renholdelse	72.18	
Lys og Brænde	741.74	
Tilfældige Udgifter	755.35	
		„ 1,820.27
		<u>Kr. 33,209.03</u>

Oversigt

over Status for Selskabets Legater og Fonds pr. ³¹/₁₂ 99.

1. Hammers Legat:		
Beholdning fra 1898	99,282.50	
Af Renterne i 1899 (Kr. 4454.26) op-		
lægges ¹ / ₃	1,484.75	
		Kr. 100,767.25
2. Poulsons Legat:		
Beholdning fra 1898	29,626.35	
Af Rentere i 1899 (Kr. 1,345.70) op-		
lægges ¹ / ₆	224.28	
		„ 29,850.63
3. Aas og Hustrues Legat		„ 12,000.00
4. Benneches Legat		„ 20,000.00
5. Jenssens Legat		„ 25,000.00
Det legerede Beløb udgjorde 50,000 Kr., hvoraf		
Halvparten, 25,000 Kr., er bestemt til Indkjøb		
af Thorv. Boecks Bibliothek.		
6. Fondet af 1881:		
Beholdning fra 1898	1,011.96	
Renter i 1899	48.83	
		„ 1,060.79
7. Byggefondet:		
Beholdning fra 1898	4,249.06	
Statskassens Bidrag	15,000.00	
Renter i 1899	400.50	
		„ 19,736.56
÷ Diverse Udgifter i 1899		„ 398.13
		Kr. 19,338.43

Erklæring

angaaende Th. Boecks Bibliothek.

Efter Opfordring have vi Undertegnede den Fornøielse at afgive nedenstaaende Erklæring angaaende Kgl. Fuldmægtig Thorvald Boecks Bibliothek.

Denne Samling er ubetinget den betydeligste private i sit Slags her i Norge, og formentlig gives der heller ikke i Danmark, efterat Geheimeraad *Wegeners* Bibliothek er blevet offentlig Eiendom, nogen privat Bogsamling, der maaler sig med Boecks. Hans Bibliothek indtager en Særstilling ikke alene med Hensyn til Bøgernes Mængde, der allermindst maa anslaaes til 20,000 Volumina, men ogsaa med Hensyn baade til Verkernes litterære og videnskabelige Værd og til Exemplarernes fortrinlige Beskaffenhed.

Samlingen er nærmest anlagt paa at indeholde dansk-norsk Litteratur. Den repræsenterer Norges og Danmarks Historie baade i Almindelighed og i dens specielle Grene, saasom Kirkehistorie, Kulturhistorie, Personalhistorie, Lokalhistorie osv. osv., og det i en tidt ligefrem overraskende Fuldstændighed. Det samme gjælder Topographi, Statistik, Retsvæsen, samt Sprogvidenskab og Skjønlitteratur. Ligeledes findes ogsaa adskillige kostbare Verker af udenlandsk Literatur og deriblandt særlig saadanne, hvor Norden og dets Forhold omtales, saasom Reisebeskrivelser i stort Omfang.

Hertil kommer en Samling af Haandskrifter, hvis Lige visselig ei findes hos nogen Privatmand hos os; navnlig forefindes her en overmaade rig Samling af Breve fra betydelige Personligheder, foruden særdeles meget utrykt historisk Materiale i Almindelighed.

At Tilveiebringelsen af en saadan Samling har kostet Eieren store Pengeofre, vil enhver forstaa af sig selv, og denne indlysende Kjendsgjerning skal derfor her alene nævnes. Derimod anser vi det ingenlunde overflødigt at fremhæve, at et Bibliothek som dette

ogsaa har krævet store Ofre af en anden Art. Han har i mange Aar maattet anvende idelig Omtanke og utrættelig Flid som Bibliophil. Bogskatte kommer ikke af sig selv; den, der vil have dem, maa stadig have Øinene med sig, tilbringe mangan Dag ved Auktionsborde og møisommeligt gennemgaa Kataloger og Avertissementer for, naar Anledningen tilbyder sig, at skaffe sig saa den ene, saa den anden litterære Sjeldenhed. Kun Sagkyndige have overhovedet nogen Forestilling om det Arbejde, som her er nedlagt, og om den litterære Indsigt, der udkræves for at bedømme, hvad der har Værd for en rationelt anlagt Bogsamling. Naar et Bibliotheks Værd skal bestemmes, vilde man tage mærkelig Feil, om man indbildte sig, at dette kunde forstaaes blot ved at taxere saa at sige Bog for Bog, og saa at opsummere Priserne. Vil man være retfærdig, maa man nemlig ogsaa vurdere den Indsigt og den Anstrengelse, uden hvilke et stort Bogkomplex overhovedet umulig kan skabes. Selv med nok saa mange Penge i Haanden vilde man umulig i en kort Tid, end sige strax, kunne tilveiebringe et godt Bibliothek.

Efter vor Overbevisning godtgjør en Betragtning og Undersøgelse af det her omtalte Bibliothek, hvis Væxt vi have iagttaget og fulgt fra dets første beskedne Begyndelse og indtil dets nu forlængst anselige og imponerende Rigdom, at Samleren, Thorv. Boeck, har besiddet et ganske usædvanligt Samlertalent. Men derhos er endnu at erindre, at selv et meget betydeligt Talent i denne Retning efter denne Dag neppe vil være i Stand til at gjøre Boecks Gjerning om igjen med det Resultat, som han har opnaaet. Tingen er nemlig den, at netop i den senere Tid er en stor Masse af Bøger og Skrifter, der tidligere, om just ikke hvert Øieblik, saa dog efter længere Tids Taalmodighed omsider lode sig opdrive, efterhaanden bleven ligefrem uoverkommelige. Navnlig ere af mangfoldige vigtige historiske Kildeskrifter de faa Exemplarer, der endnu vare i privat Eie, og altsaa gik fra den ene Haand til den anden, indlemmede i offentlige Bibliotheker, tildels udenfor vort Land, med andre Ord blevne bundne og ikke mere tilfals for nogen Pris. Vi føle os overbeviste om, at Boeck af mange saadanne Skatte har erhvervet netop det sidste Exemplar, der overhovedet kunde erhverves.

Vi ere blevene gjorte bekendt med det Tilbud, der er gjort

Boeck fra det Kgl. Videnskabers Selskab i Trondhjem. Vi finde Tilbudet og Vilkaarene smukke, og vi erkjende, at det langt fra altid er Tilfældet, at en endog fortrinlig Bogsamling i vore Dage til enhver Tid kan finde en god Kjøber. Og vi indser, hvor ærefuldt og tilfredsstillende det maa være for Eieren at vide, at hans Samling ikke vil blive splittet til alle Kanter, men knyttet til en høit anseet videnskabelig Institution. Men paa den anden Side maa det sterkt og indtrængende gjøres gjældende, at her foreligger en siden sikkert aldrig tilbagevendende Anledning for Videnskabers-Selskabet til at erhverve en udmærket Bogskat; thi vi ere overbeviste om, at man i Fremtiden, selv om man vilde byde det flerdobbelte Vederlag, ikke skulde blive i Stand til at erhverve en Bogsamling som Boecks, da dens Lige i Privatmænds Eie neppe herefter fremstaar. Der er efter vor Mening stor Grund til at ønske det Kgl. Selskab til Lykke med denne saare skjønne Erhvervelse, der vil gjøre dets Bogsamling til et værdigt Centralbibliothek for det nordenfjeldske Norge.

Christiania 22de April 1899.

Dr. L. Daae,	H. J. Huitfeldt Kaas,	A. C. Drolsum,
Professor i Historie.	Rigsarchivar.	Overbibliothekar.

Kontrakt

om Kjøb af Th. Boecks Bibliothek.

Undertegnede Kongl. Fuldmægtig Thorvald Boeck overdrager herved til det Kongl. Norske Videnskabers Selskab i Trondhjem min Bogsamling, derunder indbefattet Manuskripter, Karter, kobberstukne, lithograferede, xylograferede etc., Portræter og Prospekter, Viser og Leiligdedssange (Haandtegninger, Akvareller og andre Skizzer, indrammede eller løse, er undtagne) for en Kjøbesum af 25,000 — fem og tyve Tusen — Kroner paa nedenstaaende Betingelser:

1. Bibliotheket bliver i mit Værgе indtil min Død og imidlertid nyder jeg Renterne af Kapitalen; som bliver beroende hos Selskabet. Renterne, som skal svare til den for Legatkapitaler til enhver Tid sædvanlig gjældende Pantelaansrente, indbetales mig halvaarlig og regnes fra den Dag, da nærværende Overenskomst underskrives af Selskabets Direktion.
2. Bibliotheket bliver efter min Død snarest muligt af mine Arvinger at udlevere til Selskabet, som selv besørger det afhentet og afsendt. Kjøbesummen udbetales mine Arvinger inden 6 — sex — Maaneder efter Bibliothekets Udlevering, idet Renter deraf, som ovenfor bestemt, svares, indtil Udbetaling sker.
3. Jeg, og eventuelt mine Arvinger, holder til enhver Tid Samlingen assureret for det ovenomhandlede Beløb, og Assurancen vedligeholdes paa min eller deres Bekostning, indtil Bibliotheket er bragt ud af min Bolig, Skulde Bibliotheket gaa tilgrunde ved Ildebrand eller lign., tilfalder Assurancesummen mig, hvorimod Selskabet beholder den ovenfor omhandlede Kjøbesum. Skulde Bibliotheket af samme Grund lide væsentlig Skade, tilfalder Skadeserstatningen mig, hvorimod Selska-

bet, om det ønsker, kan beholde, hvad der maatte blive tilovers af Bibliotheket, mod at betale den derpaa satte Taxt, der under ingen Omstændighed maa overstige Differencen mellem den tilkjendte Skadeserstatning og den ovenomhandlede Kjøbesum.

4. Saalænge jeg har Bibliotheket i min Besiddelse, maa intet Manuskript eller nogen af de sjeldnere Bøger laanes ud til andre end Selskabet. Udlaanes — hvad kun undtagelsesvis bør ske — nogen anden Bog til andre end Selskabet, bærer jeg Ansvar for dens rigtige Tilbagelevering. Selskabet har Ret til naarsomhelst at lade Samlingen inspicere ved sin Bibliothekar.

Bøger, Portræter o. s. v., som jeg maatte anskaffe efter Kontraktens Underskrift, og som ved min Død maatte findes i Bibliotheket, tilfalder Selskabet.

5. Jeg forbeholder mig naarsomhelst paa egen Bekostning at afsende til Trondhjem større eller mindre Dele af Bibliotheket, hvilke Selskabet er forpligtet til at modtage. Nogen Del af Kjøbesummen kan dog isaafald ikke fordres udbetalt.
6. Selskabet har Adgang til naarsomhelst at lade Bibliotheket katalogisere. Det lader foran i hver Bog indklæbe et Bogmærke, indeholdende bl. a. at Bogen tilhører mit Bibliothek, og bekoster en Katalog derover trykt.
7. Selskabet maa hverken sælge eller paa anden Maade skille sig ved nogen Bog eller andet hørende til Bibliotheket eller Samlingerne.
8. Jeg forbeholder mig at bestemme, hvilke rent private og Familiebreve skal indlemmes i Samlingerne. Intet saadant Brev skal imidlertid blive tilintetgjort, naar det kan have nogen Interesse for Fremtiden. Paaskrifter om, at nogle forseglede Sager ikke maa aabnes inden bestemt Tid, forudsætter jeg respekterede.

Christiania den 2den Mai 1899.

Thorvald Boeck.

Nærværende Kontrakt vedtages af Direktionen for det Kgl. norske Videnskabers Selskab i Trondhjem paa Konsul Anton Mathias Jenssens Legats Vegne i Henhold til Testators Ønske i Skrivelse til Direktionen af 12te Mai 1899.

Trondhjem den 13de Mai 1899.

J. Seiersted.

K. Lossius.

S. Wleügel.

J. Richter.

Oldsagsamlingen.

(Bestyrer K. Rygh).

Oldsagsamlingen har i aaret 1899 havt en større tilvækst end nogensinde tidligere i et enkelt aar. Den er indført under 429 nr. (katal.-nr. 5523—5951), hvorved maa bemerkes, at flere numere omfatter samlinger af ensartede gjenstande. Den større del af denne tilvækst skyldes de fund, som er gjorte ved gravninger i tomter i byen, hvorved navnlig den middelalderske afdeling af samlingen igjen har faaet en betydelig forøgelse. Naar dette trækkes fra, udgjør den øvrige del af tilvæksten 144 nr.

Deraf falder 90 nr. paa den forhistoriske tid, og deraf igjen 41 nr. paa stenalderen. Herunder er en mindre, men meget værdifuld privatsamling, som det under min reise i Romsdalen lykkedes mig at erhverve for en meget rimelig pris af dens eier, amtsskolebestyrer Olafsen, især bestaaende af stensager fra Romsdalen og Nordmøre.

Paa denne reise gennem dele af Romsdalen og Nordmøre i sidste sommer erhvervede jeg ogsaa endel andre gjenstande fra de samme distrikter, ligesom jeg gjorde iagttagelser og indsamlede oplysninger om tidligere fund og findesteder. En række fund fra Namdalen er indbragte af hr. cand. mag. Th. Petersen som udbytte af en med understøttelse af selskabet foretagen reise. En beretning fra ham om reisen vedlægges.

En udførlig beskrivelse af tilvæksten bliver som sædvanligt trykt i den antikvariske forenings aarsberetning for 1899.

Gaver til samlingen er i 1899 modtagne fra følgende:

Slagter F. Bohne.

Overretssagfører J. Bruun.

Bundtmager F. Bruun.

Kjøbmand Hytten.

Mineralvandfabriken Løvens bestyrelse.

Fru assessor I. Bergh.

Kapelmester V. Ronander.

Murer Hans Hansen.

Amtsskolebestyrer J. Olafsen.

Gaardbr. Melchior Finnanger, Fosnes.

” Samuel Omlen, Overhallen.

” Ole A. Bergsmoen, Grong.

” Oluf H. Kil, Leka.

” Martin Petersen Svinstien, Kolvereid.

” Ole Tobiasen Haugan, do.

” Ole J. Lyngsnes, Nærø.

Sergent J. E. Løvmo, do.

Gaardbr. Anton Trondvik, Fosnes.

Cand. mag. Th. Petersen.

Lagmand J. Lindboe.

Guldsmed H. Møller.

” O. Domaas.

Apotheker Høegh, Stenkjær.

Gaardbr. Lars Fløan, Stjørdalen.

” Steinar Gjølmesli, Orkedalen.

Filialafdelingens direktion.

Frimurerlogens byggekomite.

Haandverks- og Industriforeningens bestyrelse.

Myntsamlingen.

(Bestyrer B. Hartmann).

Samlingen er dels ved køb og dels ved gaver forøget med 14 medaljer (hvoraf 1 i guld, 7 i sølv, 1 i bronze, 3 i tin el. lignende og 2 galvanoplastiske aftryk), 193 mynter (hvoraf 1 i guld, 84 i sølv, 98 i bronze og kobber, 10 i nikel og lign.), 16 penge-sedler og 5 jetons, ialt 228 stykker, saa at den hele beholdning beløber sig til omtrent 13,870 no., deraf 1,158 medaljer. En større del af tilvæksten er gaver, der er indkommet fra 22 forskellige personer eller foreninger. Saaledes har Kgl. vetenskapsakademien i Stockholm skjænket et exemplar i sølv af en ifjor præget minde-medalje over professor I. E. Areschoug, afdøde kontorchef Matzows arvinger et større antal diverse sølvmynter m. m., sagmester Thor-grimsen endel pengesedler og et større antal kobbermynter, og Bergensudstillingens eksekutivkomite exemplarer af den i 1898 prægede udstillingsmedalje i guld, sølv og bronze. Af de øvrige givere kan nævnes: proprietær K. Klinge, arkivar Koren, købmand W. Bøgh, postaabner Vannebo i Fosnes, agent Schlösser Møller, bogholder M. Brinchmann, kaptein A. Spørck, overlærer K. Rygh og købmand Ludv. Bergh.

Fra et par tyske numismatiske forretninger er købt endel større tyske og orientalske m. m. sølvmynter, som tidligere har manglet. Blandt de anskaffede numere kan fremhæves en vel konserveret tysk middelaldersk guldmynt (dukat) fra Nürnberg, en 3dobbelthaler fra Tyrol og 2 afstøbninger taget i anledning af

den i høst afholdte Akershusfest af de 2 sjeldne medaljer med de ældste billeder af Akershus fæstning. En sjelden sølvmynt (halv-thaler) fra aaret 1579 fra Brunsvig Calenberg, der maa have ligget længe i jorden, er fundet paa Sundgaarden nær Stoksund i Fosen og vidner om handelsforbindelser i ældre tider.

Fra gaarden Sand i Værdalen er der ogsaa iaar indkommet 2 middelalderse tyske sølvmynter, efterat der nu i nogle aar ingen er fundet. De er antagelig fra Otto den 3dies tid (991—95), den ene af de saakaldte Adelheidsmynter og den anden fra Mainz. De vil findes omtalte nærmere sammen med de tidligere ikke beskrevne mynter fra samme findested i en afhandling i selskabets aarsskrift for 1899, hvor der gives en oversigt over det samlede fund.

Den zoologiske samling.

(Bestyrere: For pattedyr- og fuglesamlingen M. Foslie,
for de øvrige samlinger V. Storm).

Pattedyrsamlingens tilvækst omfatter ialt kun 9 ekspl. Af disse skal nævnes en voksen landbjørn, skudt i Aandal i Battenfjorden, udstoppet og skeletteret, et stort ekspl. af moskusokse fra Grønland, en kamel og amerikansk bison. Desuden er erhvervet skelet af en yngre hvidfisk, fanget i Møllebugten ved Agdenes i april.

Tilvæksten af fugle er 41 ekspl., hvoraf 37 indenlandske til supplerung af den ældre samling. Af udenlandske er ved bytte erhvervet et smukt ekspl. af kondor fra Sydamerika, *helotarsus ecaudatus* og 2 paradisfugle.

Den 5te Oktober fangedes udenfor Fjorden en *Molanasus*, som hører til de allerstørste Exemplarer, der er kommet til vore Kyster af denne Art, idet den måler $2\frac{1}{2}$ Meter mellem Finne-spidserne og har en Længde af 2,30 M. Den er nu opstillet i Samlingen. I dens Tarm fandtes ligesom paa den ifjor fangne Bændelorme af uhyre Længde (*Anthocephalus elongatus?*). Af andre i Årets Løb erholdte Fiske kan nævnes et smukt Exemplar af *Triglops Pingelii*, som toges med Bundskrabe og ikke forhen var fundet i Fjorden; på samme Måde toges *Lycodes Sarsii*. Ved Hr. Stipendiat Dahls Indsamlinger er erholdt adskillige Fiske i forskjellige Udviklingsstadier. I Forbindelse hermed kan meddeles, at *Lampris guttatus*, som forhen kun var fundet ved Havet, fandtes strandet (i September) i Fjordens allerinderste (indenfor Stenkjær); den var dog ikke brugbar til Præparation og kun Brudstykker opbevaredes.

Entomologiske Undersøgelser har været fortsat, især i Mostadmarken, men da der højest kun var 1 Måneds Sommergeir, blev

ikke Udbyttet betydeligt. Imidlertid fandtes adskilligt, som supplerer Undersøgelserne fra foregående År, hvoraf her kun kan nævnes nogle Exempler:

Som ifjor nævnt, er denne Egn meget rig på *Tabani*, både hvad Individer og Arter angår; i sidste Sommer fandtes endnu 5 Arter og det de allersjeldneste, som forhen kun enkelte Gange eller slet ikke var fundet i Landet, nemlig *Tabanus nigerrimus* (i Mængde), *T. glaucopis*, *maculicornis*, *albomaculatus* & *T. nigricornis* (ny for Faunaen), og i det hele forekom 11 Arter af denne Slægt på et indskrænket Område i Mostadmarken. Af andre sjeldne Diptera toges *Scæva syrphoides*, *Milesia vespiformis*, *Xylota sylvarum* (forhen ikke fundet i Norge), *Xylophagus cinctus* (som ikke findes i Siebkes Enumeratio), *Dialyta erinacea*, der som ny for Faunaen ifjor toges i et enkelt Individ, men sidste Sommer (tidligere på Sommeren) forekom i Mængde.

Desuden indsamledes Libellulider, som Egnen var meget rig på, nogle *Hymenoptera* m. m.

Samtidigt med de entomologiske Undersøgelser foretoges, ved en Assistent, Indsamlinger med Bundskrabe i Begyndelsen af Sommeren i Fjordens Ydre, ved Leksen. Også her forekom Oculinbakker med en temmelig artrig Fauna. Som allerede for længere Tid siden omtalt, forekommer i Fjordens Ydre mange Arter, som ikke nå dens Indre. Af disse toges især talrige Exemplarer af de sjeldnere Crustaceer *Bythocaris simplicirostris* og *Cryptocheles pygmæa*, *Ega ventrosa* & *Strømi* m. m.; af Mollusker *Buccinopsis eburnea*, *Torellia vestita*, *Boreofusus berniciensis*, *Buccinum Humphreysianum*, *Waldheimia septata* m. fl.; dernæst *Balanus Hammeri* af 90 mm. Høide; af en Fisker erholdtes et stort Exemplar af *Cidaris papillata*. Stipendiat Dahl fandt i Beistadfjorden *Geryon tridens*, som forhen kun var fundet i Christianiafjorden.

Senere paa Sommeren gjordes Indsamlinger i Skarnsundet, navnlig af de større Anthozoeer med påsiddende *Astrophyton*, Actinier m. m., der ved Behandling med Magnesiumsulfat erholdtes med udstrakte Organer. Talrige Exemplarer haves således til Bytte med andre Museer.

Den botaniske samling.

(Bestyrer: M. Foslie).

Algologiske undersøgelser for selskabets regning har ogsaa i det forløbne aar væsentligst omfattet kalkalgerne systematiske og biologiske forhold, dels i det indre af Trondhjemsfjorden, dels ved Florø, og materiale har været tilført samlingen til videre bearbejdelse. Hr. lærer E. Norum, Haugesund, har foretaget bundskrabbinger ved Haugesund og Røvær, hvorfra et stort antal kalkalger velvillig er indsendt. Desuden har samlingen modtaget et smukt materiale fra dr. Aug. Engelhart, Kingston, og hr. J. Gabriel, Melbourne, samt endvidere en række prøver fra hr. K. Yendo, Tokio, og dr. H. von Ihering, Sao Paulo. Fra dr. Einar Lønneberg, Upsala, og prof. Andrusow, Dorpat, har bestyreren havt til undersøgelse en kalkalge fra det kaspiske hav, beskrevet under titel „*Melobesia caspica*, a new Alga“ i Øfvers. af Vet. Ak. Handlingar, og fra det botaniske museum i Kjøbenhavn, kand. F. Børgesen og kand. H. Jønsson betydelige samlinger af grønlandske, islandske og færøiske kalkalger til bestemmelse, samt fra dr. Otto Nordenskiöld de under den svenske ekspedition til Ildlandet 1895—97 indsamlede kalkalger. De sidstnævnte er beskrevne i „*Calcareous Algæ from Fuegia*“ (Svenska expeditionen till Magellansländerna. Bd. III. No. 4).

Af Trondhjems brændevinssamlag bevilgedes 1500 kr. til indkjøb af overlæge Kindts samling af laver, som derefter blev erhvervet for den nævnte sum. Samlingen omfatter ca. 1000 arter, væsentligst norske og især fra Trondhjems nærmeste omegn. Den er syste-

matisk ordnet i 63 mapper med tilhørende katalog. Desuden medfulgte Wittrock & Nordstedt, *Algæ Scandinavicæ exsiccatae fasc. 1—20*. Nogle lichenologiske værker, som ifølge overenskomst ogsaa skulde medfølge, vil senere af overlæge Kindt blive overleveret til selskabets bibliotek.

Doktor Halfdan Bryn har overladt samlingen som gave et særdeles smukt herbarium, væsentligst bestaaende af skandinaviske karplanter, deriblandt et stort antal fra Trondhjems omegn. Ved denne værdifulde tilvækst er saagodtsom alle indenlandske arter karplanter repræsenteret i samlingen. En fælles katalog over samtlige karplanter tænkes udarbejdet i løbet af næste aar, og forsaavidt midlerne maatte tillade det, vil der samtidig blive anskaffet papæsker, hvori planterne opbevares i systematisk orden og bedre beskyttes mod insekter, dog med bibehold af de enkelte herbarier som selvstændige.

I marts—mai foretog samlingsbestyreren en stipendiereise til London, Liverpool, Dublin og vestkysten af Irland, dels for at gennemgaa kalkalgesamlinger i museer og private samlinger, dels for at foretage bundskrabninger i Roundstone Bay, hvorfra flere kritiske former af denne algegruppe har været beskrevne af prof. Harvey og G. Johnston i 1840—50, men typeeksemplarerne er bortkomne. Reisen til vestkysten af Irland er nærmere omtalt i „A Visit to Roundstone in April“ (*The Irish Naturalist*. Vol. VIII. 1899). Navnlig herfra hjembragtes en betydelig og instruktiv samling, som delvis og foreløbig er bearbejdet i „New or critical calcareous Algæ“, *Skrifter* 1899. No. 5.

Af inventar er anskaffet 2 skabe med skuffer til kalkalger.

Antropologiske Undersøgelser i Orkladalen.

(Stipendieberetning fra Doktor E. Støren).

Hermed har jeg den Ære at sende Indberetning om Undersøgelser til Belysning af de antropologiske Forhold i Orkladalen, som jeg har foretaget i Henhold til det Stipendium, Selskabet har bevilget mig til dette Øiemed.

Det har været min Agt samtidig at sende en Bearbejdelse af det indvundne Materiale, men det viser sig at blive umuligt at faa denne færdig i den nærmeste Fremtid, da jeg endnu ikke har faaet Størsteparten af de statistiske Opgaver, som er nødvendige til Sammenligning mellem Bygdelagene.

Det har været mig særlig om at gjøre, uden Hensyn til Alder, at undersøge voxne Personer af begge Kjøen, hvis Forfædre var af ren Bygdeslægt, noget som bliver mere og mere vanskeligt, eftersom Kommunikationsforholdene lettes og Reiselysten stiger. Endvidere har jeg lagt særlig Vægt paa at faa samlet Opgaver fra hele Familier til en mulig Belysning af Arvelighedsspørgsmaalet.

Foruden ca. 200 Personer fra den nordligere Del af Dalstrøget har jeg systematisk undersøgt ca. 300 Personer fra Indset, øverste Del af Rennebu og Opdal.

De Undersøgelser, som gjordes, var følgende:

1. Maal af Skallens største Længde (diam. ant. post.) og
2. af Skallens største Bredde (diam. transversus).

Disse er de sædvanlige Maal til Bestemmelsen af Hovedets Index og Klassificering.

3. Hovedets Omkreds (circumferentia capit.). Dette Maal kan vistnok ikke blive nøiagtigt paa Grund af Haaret, men kan dog tjene til Sammenligning.
4. Overansigtets Bredde maalt paa Kindbuerne (diam. byggo maticus).
5. Underansigtets Bredde maalt paa Underkjævens Vinkler (diam. bimoxillaris).

Maal af Ansigtets Høide er ikke taget, fordi de undersøgte Personer er af alle Aldre fra 17—90 Aar, og navnlig Kjævernes Høide forandrer sig betydelig med Aarene.

6. Rids af Skallens Horisontalplan med Cyrtometer. Planet er lagt lige over Øienbuerne og gennem Baghovedknuden (tub. occipitale). Denne Undersøgelse er, saavidt mig bekjendt, ny, og er foretagen for at se, om der kunde oplyses noget om en Forskjel i Hovedformen, som Hr. Overlæge C. F. Larsen har antydnet i en Skrivelse til mig i Anledning mit Forehavende.
7. Vertikalrids af Pandens Hvælving og Næsen, ligeledes optaget med Cyrtometer.

Dette er vistnok ogsaa nyt. Om disse Rids har nogen Værdi, vil Fremtiden afgjøre. Det har iallefald været interessant at se, hvorledes undertiden f. Ex. Vertikalridset hos Børnene falder kongruent sammen med Moderens og Horisontalridset med Faderens.

8. Øienfarven og Haarfarven er klassificeret under et; dog er væsentlig taget Hensyn til Øienfarven, som holder sig mere uforandret gennem Aarene og er lettere at gruppere.

De er indordnede under følgende Klasser, idet ifølge de Candelles Autoritet blaa og graa Øienfarve kan slaaes sammen:

1) Lysblond. 2) Mellemlond. 3) Mørkblond. 4) Blandet (grønlig, blaabrune og lignende urene Øienfarver). 5) Lysbrunet. 6) Mellembrunet. 7) Mørkbrunet (sort).

Legemshøiden er ikke maalt. Den forandrer sig med Aarene, og Gjennemsnitshøiden inden en vis Aldersklasse kan lettest faaes fra Militærstatistiken.

De systematiske Undersøgelser tog Begyndelse paa Indset. Her var det især vanskeligt at finde Personer, som ikke havde en

eller flere af sine nærmeste Forfædre fra andre Bygdelag. Dette kunde jo ogsaa ventes i en saa liden Bygd — i 1891 var der 528 Indv. — som ikke ligger mere isoleret og desuden væsentlig blev bebygget saa sent som 1631, da Indset Værk blev optaget. Til Værket strømmede Folk fra alle Kanter, og maa derfor fra første Tid af være mere blandet end i de Bygder, hvor Indflytningen er foregaaet lidt efter lidt, fordi den skyldes Rydning af ny Jord. Paafaldende mange Kvinder synes indgiftede fra Soknedalen.

Fra Indset fortsattes Strøg efter Strøg gennem Rennebu og Opdal, sydover til Kongsvold og vestover til henimod Lønset Kapel.

Arbeidet gik temmelig sent. Endel Folk laa paa Sætrene, og de hjemmевærende holdt paa med travleste Høaan, saa det var bare i Hviletiderne jeg kunde faa tage mine Maal. Jeg rak derfor ikke langt, naar jeg i disse sparsomme Timer skulde gaa fra Hus til Hus og overalt holde et indledende Foredrag om Øiemedet for mit Komme og saa i mange — kanske de fleste — Tilfælde finde, at Slægten var saa krydset, at der var liden Nytte i at tage Maal.

Uagtet jeg vist ofte kom ubeleiligt, blev jeg i Almindelighed modtaget med den største Venlighed, og næsten overalt nærede man en uventet Interesse for mit Forehavende, da mange kjendte til „Kortskaller“ og „Langskaller“ gennem „Dagsposten“'s Uddrag af Dr. Hansens Artikler i „Ringeren“, som havde været meget diskuterede.

En mindre velvillig Notis i „Folketidende“ havde ogsaa reklameret for mit Forehavende, men hindrede rigtignok ogsaa mit Arbeide paa et enkelt Sted.

Idet jeg bringer Videnskabssekabet min ærbødige Tak for Bidraget til de ovennævnte Undersøgelser, haaber jeg snart at kunne fremlægge det indvundne Materiale i bearbejdet Stand.

Meldalen den 30te November 1899.

Fiskeriundersøgelserne.

(Stipendiat Knut Dahl).

I løbet af 1899 har jeg fortsat studiet af de forskellige fiskes livscyclus. Jeg har da søgt at fuldstændiggjøre min kundskab om det aarlige forløb af de fænomener vedkommende fiskenes og fiskeyngelens fordeling, som i min beretning No. 10 Selskabets skrifter 1898 har faaet en udførligere fremstilling.

Desuden har jeg søgt at udvide mine studier til ogsaa at gjælde ældre aldersstadier af fiske, saaledes særlig torsk, som jeg har gjort et lidet forsøg paa at studere kvantitativt ved hjælp af gode redskaber.

Undersøgelserne har dog ikke kunnet drives med den kraft, som jeg skulde have ønsket.

En meget stor del af annuet medgik nemlig til afslutning af 1898 aars undersøgelser. Det var absolut nødvendigt at faa et overblik over visse træk af faunaen i de store dybder af fjorden og i dette øiemed at overfare dem med forholdsvis stærkt fiskende redskaber. Ved velvilje fra lederen af de praktiskvidenskabelige undersøgelser i statens tjeneste, Dr. Johan Hjort, fik jeg laane samtlige redskaber, der var anvendte under hans togt 1898. Ligeledes fik jeg uden udgifter for selskabet anvende dr. Hjorts fisker, der var opøvet i disse redskabers brug, ligesom doktoren personlig deltog i fiskeforsøgene.

For en rimelig pris leiede jeg saa til expeditionen dampskibet Bjørnen hersteds. Denne expedition, der medtog velsaa en uge, slugte imidlertid en forholdsvis stor del af annuet.

Naar man dertil lægger vedligehold af „Delphin“ og endel anskaffelser, blir der ikke saa særdeles meget tilovers for undersøgelser. Disse har væsentlig maattet indskrænkes til observationer over forekomst af æg og yngel, samtidig med at jeg ved hjælp af ruser, liner, haandsnører, garn osv. har søgt at studere de ældre fiskes forekomst.

Undersøgelserne vedkommende laksyngelens vandringer har ogsaa i indeværende aar beskjæftiget mig.

Med offentligt stipendium har jeg foretaget en reise i Skotland, England og Danmark for der at studere metoder for fiskeri og videnskabelige fiskeriundersøgelser.

Bibliotheket.

(Bibliothekar: Kristian Koren).

Den store Begivenhed for Bibliotheket i 1899, Fru *Caroline Jenssens Gave: Anton Jenssens Legat* og *Thorvald Boecks Bibliothek*, er omhandlet i Direktionens Aarsberetning. Her skal kun nævnes, at Boecks Samling, naar den skulde opstilles i det nuværende Lokale, mindst vil indtage et Rum som Fjerdeparten af Bibliothekssalen; den vil derfor lægge Beslag paa *al den forøgede Hyldeplads*, man vil erholde ved Paabygning af den lille Mellembygning. Spørgsmaalet om yderligere Plads for Bibliotheket rykker derved frem i første Række og vil kræve sin Løsning i en meget nær Fremtid.

I 1899 er Bibliotheket blevet forøget med 1209 Bind, 12 Karter og 1 Manuskript, fordelte som nedenstaaende Tabel udviser. I dens sidste Rubrik er samtidig Udlaanet specificeret.

	Tilvæxt.			Udlaan.
	Ved Kjøb.	Ved Gave el. Bytte.	Tilsammen.	
	Bind.	Bind.	Bind.	Bind.
Skrifter af blandet Indhold	26	100	126	219
Skrifter af historisk Indhold	110	162	272	728
Skrifter af naturvidensk. Indhold	253	255	508	187
Skrifter i andre Fag	113	190	303	825
Sum	502	707	1209	1959
Karter		12	12	
Manuskripter	1		1	

Af Gaverne bør fremhæves:

Fabriker *Thorvald Hansen* har foræret den tyske Udgave af S. Pufendorfs Carl X Gustafs Historie (Nürnberg 1697), med de talrige og værdifulde Kobberstik indbundne i 2 særskilte Bind.

General *Øvergaard* har foræret et næsten fuldstændigt Expl. af Norsk Militært Tidsskrift og Oberst *I. Erichsen*, Fabrikbestyrer *Thorgrimsen* og General *Sejersted* har hver skjænket et større Antal Bind af forskjelligt Indhold.

Kjøbesummen for Konservator Foslies botaniske Bogsamling er helt udbetalt; men det har ikke været muligt at faa den, ligesaa lidt som de mere omfangsrige Gaver, katalogiserede. De er derfor heller ikke medregnede i Tilvæksten ovenfor.

Fra Universitetsbibliotheket har været hidlaant 26 Bind Bøger; dertil har herfra været udlaant 6 og til Rigsarkivet 3 Manuskripter.

Bibliotheket har været aabent 204 Dage. Udlaanet viser sig fremdeles at stige; i 1899 blev udlaant 1959 Bind (1896: 1187, 1897: 1487, 1898: 1777 Bind), men hertil bør rettelig lægges de 1200 Bind, som ved Aarets Begyndelse var udlaante. Ved Aarets Udgang var Antallet af udlaante Bind 1395, hvilket ligeledes bør tillægges næste Aars Udlaan. Navnlig steg Udlaanet stærkt i Aarets anden Halvdel. Høieste Udlaan en enkelt Maaned i første Halvaar var 158 Bind, men Oktober kunde opvise 350 og November 327 udlaante Bind, altsaa over det dobbelte Antal. Ogsaa i 1900 viser Udlaanet tilsvarende høie Zifre. Over Bøger, som af en eller anden Grund ikke kommer til Udlaan, føres ingen Statistik; men det ikke ubetydelige Antal af saadanne bør ogsaa tages i Betragtning, naar det med Udlaanet forbundne Arbeide skal bedømmes.

I Maanederne August—December var der paa Læsesalen, som det hele Aar var aaben samtidig med Udlaanet, 58 Besøgende, og blev der til deres Brug fremtaget 108 Bind Bøger og 66 Manuskripter; desuden udlægges der alle ankommende Nyheder en Tid.

Fra 1ste Februar blev Hr. *V. Ronander* ansat som midlertidig Assistent ved Bibliotheket. Han overtog strax at forestaa hele Udlaanet samt efterhaanden ogsaa at føre Fortegnelserne over de mange ankommende Tids- og Hefteskrifter, og har vist sig meget

skikket til disse Arbejder, som han hurtig har sat sig ind i og nu helt selvstændig kan besørge. Herved er Bibliothekaren blevet sat istand til at anvende sin Tid paa en for Bibliotheket langt fordelagtigere Maade end hidtil.

Den tidligere anvendte Udlaansprotokol, hvori Bøgerne blev indskrevne, efterhvert som de laantes ud, havde længe vist sig upraktisk. At føre den krævede noksaa megen Tid, og den gav ingen Oversigt, over hvilke Bøger til enhver Tid var udlaante. En Skrueprotokol med løse Blade var allerede tidligere anskaffet, og den blev endelig iaar taget i Brug. At gjøre den istand og indføre deri de mangfoldige Titler paa Bøger, som dels var udlaante, dels pleier at gaa i Udlaan, var et langvarigt Arbejde, især da man af Hensyn til de sidstnævnte maatte gennemgaa hele Seddelkatalogen. I Protokollen har hver Bog sin egen Konto, saaledes at man for hver Gang kun behøver at tilføie Udlaansdatoen og Laantagerens Navn. Der staar Rum aabent saavel til flere eller færre Udlaan for hver indført Bog som for Indførsel af nye tilkommende Bøger. Naar et Blad er fuldskrevet, tages det ud og erstattes med et nyt, saaledes at man aldrig bliver nødt til at skrive om større Dele af Protokollen paa en Gang. Den har lettet Udlaanet betydeligt, og har navnlig været til stor Hjælp, da det strax efter Sommerferien viste sig at blive betydeligt større end før.

Omflytning og Omordning, som i de foregaaende Aarsberetninger nævnt, er fortsat saavel i Afdeling O (Lærde Selskabers Skrifter) som andensteds i Bibliotheket, hvor Hylderummet ikke længer var tilstrækkeligt, for at forandre Reolernes Indredning og derved udnytte Rummet bedre. Mangel paa Plads volder tiltrods herfor stadig Vanskeligheder, tildels allerede i de Afdelinger, som er omflyttede.

Revisionen af Bibliotheket er blevet fortsat med Gjennemgaaelse af den alfabetiske Seddelkatalog, i hvilken man er avanceret til Bogstav P.

Fra Begyndelsen af November 1899 til Udgangen af Februar 1900 var Bibliothekaren med Direktionens Tilladelse fraværende paa et Ophold i Kjøbenhavn. I den Tid varetog Assistenten den hele Bibliothekstjeneste.

Bibliothekets Bytteforbindelser er i Aarets Løb forøgede med følgende 11:

Boston.	American Academy of Arts and Sciences.
Bern.	Schweizerische naturforsch. Gesellschaft.
Budapest.	Ungarisches Nationalmuseum.
Kristiania.	Norsk Folkemuseum.
—	Selskabet for Norges Vel.
Liège.	Société Royale des Sciences de Liège.
London.	British Museum, Natural History Branch.
München.	Ornithologischer Verein.
Sao Paulo (Brasilien).	Museo Paulista.
Kjøbenhavn.	Danmarks geologiske Undersøgelse.
Stockholm.	Nordiska Museet.

Gaver til Bibliotheket

er modtagne fra følgende:

- Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt.
 Amtmanden i Søndre Trondhjems Amt.
 Det norske Bibelselskab, Kra.
 Statistiske Centralbureau, Stockholm.
 Departementet for det Indre, Kra.
 Finantsdepartementet, Kra.
 Bergens historiske Forening.
 Generalfelttøimesteren, Kra.
 Gewerbelehrlingsschule, Bistritz.
 Justitsdepartementet, Kra.
 Kildeskriftkommissionen, Kra.
 Kirkedepartementet, Kra.
 Kommissionen for videnskabelig Undersøgelse af de danske Farvande, Kbhavn.
 Kommissionen for Udg. af den norske Nordhavsexpeditions Resultater, Kra.
 Landbrugsdirektøren, Kra.
 Norges Landbrugshøiskole, Aas.
 Norsk Lægeforening, Kra.

Ministerio di Agricoltura, Rom.

The Museum, Bristol.

Museet, Skien.

Redaktionen af Adresseavisen, T.hjem.

— af Dagsposten, T.hjem.

— af Folketidende, T.hjem.

— af „Ny Tid“, T.hjem.

Medicinske Selskab, Kra.

Det norske Skogselskab, Kra.

Statssekretariatet, Kra.

Universitetets zoologiske Museum, Kbhavn.

Desuden fra forskjellige Foreninger, Skoler og Institutioner i T.hjem
og andensteds i Trøndelagen.

Aktietrykkeriet i T.hjem.

Arnold, E., Professor, Karlsruhe.

Belsheim, J., Pastor, Kra.

Bendixen, B. E., Skolebestyrer, Bergen.

Bernhoft, J. M., Bogholder, T.hjem.

Brun, A., Boghandler, T.hjem.

Bugge, M., Adjunkt, T.hjem.

Bødtker, J. Elster, Rektor, Kr.sund.

Bøgh, Johan, Direktør, Bergen.

Bøgh, W. B., Boghandler, T.hjem.

Dahl, Knut, Stipendiat, T.hjem.

Dahl, Ove, Konservator Kra.

Dahle, H., Overlærer, T.hjem.

Erichsen, Agnes, Frk., Kra.

Erichsen, I., Oberst, Kra.

Flood, Johs., Pastor, T.hjem.

Foslie, M., Konservator, T.hjem.

Guitel, F., Paris.

Haakonsen, B. C., Redaktør, T.hjem.

Håkonson-Hansen, M. K., Observator, T.hjem.

Hagemann, Axel, Skogforvalter, Alten.

- Hagen, I., Doktor, Opdal.
Halseth & Skjeflo, Bogtrykkere, T.hjem.
Hansen, Carl, Lektor, Kjøbenhavn.
Hansen, Th., Fabrikeier, T.hjem.
Heggtveit, H. G., Klokker, Kra.
Høyem, K., Forstander, T.hjem.
Ingier, F., Godseier, Ljan pr. Kra.
Janet, Charles, Paris.
Kaurin, C., Ingeniør, T.hjem.
Koren, Kr., Arkivar, T.hjem.
Larsen, L., Faktor, T.hjem.
Lie & Sundt, Bogtrykkere, T.hjem.
Løken, H., Redaktør, T.hjem.
Løseth, Eline, Fru, T.hjem.
Matzow, H., Kontorchef, hans Arvinger, T.hjem.
Moe, H., Boghandler, T.hjem.
Moe, I. G., Bogbinder, T.hjem.
Möbius, K., Professor, Berlin.
Mohn, H., Professor, Kra.
Nancke, G., Boghandler, T.hjem.
Nielsen, J. C., Malermester, T.hjem.
Nøvik, P., Statsgartner, Kra.
Olsen, I. Angell, Redaktør, T.hjem.
Paasche, J. F., Bogbinder, T.hjem.
Petersen, G. J., Gleiwitz.
Petersen, Siegw., Amanuensis, Kra.
Qvigstad, J., Seminarbestyrer, Tromsø.
Ronander, V., Kapelmester, T.hjem.
Schneider, J. Sparre, Konservator, Tromsø.
Schøning, Jakob, Postmester, Bergen.
Sejersted, J., Generalmajor, Kr.sand.
Shufeldt, R. W., Tacoma.
Stang, F., Professor, Kra.
Storm, V., Konservator, T.hjem.
Støren, E., Doktor, Meldalen.
Thonstad, Th., fhv. Kirkesanger, T.hjem.

Thor, Sig., Konservator, Kra.
 Thorgrimsen, Th., Fabrikbestyrer, T.hjem.
 Verness, E. M., T.hjem.
 Øvergaard, A., Generalmajor, T.hjem.

Fortegnelse over Bøger, indkomne i 1899 ved Bytte.

- Åbo. Åbo Stads historiska Museum. Bidrag til Åbo Stads Historia, Ser. 1, 10.
- Adelaide. Royal Society of South Australia. Transactions, 22, 2.
- Amsterdam. Koninkl. Akademie van Wetenschappen. Jaarboek 1898. Prijsvers 1899. Proceedings of the Section of Sciences, 1. Verhandelingen, Afd. Natuurkunde, Sect. 1, D. 6, 6—7; Sect. 2, D. 6, 3—8. Verslagen van de Vergaderingen der wis- en natuurkundige Afdeeling, D. 7.
- Baltimore. Johns Hopkins University. Circulars 139—141.
- Bergen. Offentlige Bibliothek. Beretning, 1874—99.
- Vestlandske Kunstindustrimuseum. Aarbog 1898.
- Museum. Aarbog 1898. 1899, 1. Katalog over Bibliotheket. Den naturhist. Afd. (1882). G. O. Sars. An Account of the Crustacea of Norway, 2. Isopoda, 13—14. Report on Norwegian Marine Investigations 1895—97.
- Selskabet for de norske Fiskeriers Fremme. Aarsberetning 1898. Fiskeritidende, Aarg. 18 (1899).
- Berlin. Gesellschaft für Erdkunde. Verhandlungen, 26 (1898). Zeitschrift, 33 (1898), 5—6. 34 (1899), 1—4.
- Centralbureau der internationalen Erdmessung, Potsdam. Albrecht. Bericht über den Stand der Erforschung der Breitevariationen am Schlusse 1898. Battermann. Resultate aus den Polhöhenbestimmungen in Berlin 1891 u. 1892.

- Verhandl. der in Stuttgart abgehaltenen 12. Con-
der internat. Erdmessung, 1—2.
- Berlin. Kgl. Preuss. Geodät. Institut, Potsdam. Be-
stimmung der Intensität der Schwerkraft von Ha-
dersleben bis Koburg.
- Kgl. Preuss. Meteorolog. Institut. Bericht
1898. Ergebnisse der Beobacht. an den Stationen
II. und III. Ordnung. 1894, 3. 1898, 1. 2.
- Kgl. Museum für Naturkunde. Mittheilungen
a. d. zool. Sammlung, 1, 2—3. Führer durch die
zoologische Schausammlung (1898). Möbius. Das
Wandern der Deutschen Sommervögel.
- Bern. Schweizerische naturforschende Gesell-
schaft. Beiträge zur Kryptogamenflora der Schweiz,
Bd. 1, 1.
- Bonn. Niederrheinische Gesellschaft für Natur-
und Heilkunde. Sitzungsberichte 1898, 1—2.
1899, 1.
- Naturhistorischer Verein der preuss.
Rheinlande, Westphalens etc. Verhandlung-
en, 55. 56, 1.
- Boston. American Academy of Arts and Sciences.
Proceedings, 34. 35, 1—3.
- Massachusetts Institute of Technology.
Technology Quarterly and Proceedings of the So-
ciety of Arts, 11 (1898), 3—4; 12 (1899), 1—2.
- Society of Natural History. Memoirs, 5, 4—5.
Proceedings, 28, 13—16.
- Braunschweig. Verein für Naturwissenschaft. Jahres-
bericht, 11.
- Bruxelles. Academie des Sciences etc. de Belgique.
Annuaire 1898, 1899. Bulletin, Ser. 3, 34—36.
Table générales du Recueil des Bulletins, 3. Ser., t.
1—30 (1881—95).
- Observatoire Royal. Bulletin mensuel du
magnétisme terrestre 1899, 1—7.

- Bruxelles. Société entomologique. Annales, 42.
 — Société malacologique. Annales 28—31, 1, 32. Procès-verbaux des Scéances 24, 2. 25—27.
- Budapest. Kgl. Ungar. geologische Anstalt. Jahresbericht, 1897. Földtani Közlöny (Geologische Mittheilungen), 28 (1898), 7—12. Publicationen, 6.
 — Ungar. National-Museum. Magyar nemzeti muzeum könyvtárának címjegyzéke (Catalogus). I. Incunabula. Magyar könyvszemle 2—16 (1877—91); Uj folyam, 1—6 (1892—98).
- Buenos-Aires. Museo Nacional. Anales, t. 6. Comunicaciones, 1, 2—4.
- Cape of Good Hope. Royal Observatory. Independent Day-Numbers 1898. Report 1898.
- Chicago. Academy of Sciences. Bulletin of the Geological and Nat. History Survey, 2. Annual Report, 40.
- Colorado Springs. Colorado College Scientific Society. Colorado College Studies, 7.
- Córdoba (Argentina). Academia Nacional de Ciencias. Boletín, 16, 1.
- Danzig. Naturforschende Gesellschaft. Schriften, N. F. 9, 3—4.
- Des Moines. Iowa Academy of Sciences. Proceedings, 4—6.
- Dijon. Académie des Sciences etc. Mémoires. Sér. 4, 6.
- Dresden. Kgl. Sächsischer Alterthums-Verein. Neues Archiv für Sächs. Gesch. u. Alterthumskunde, 20. Jahresbericht 1898—99. Die Sammlung des Vereins in ihren Hauptwerken, Lief. 2, 3.
- Dublin. Royal Irish Academy. Proceedings, Ser. 3, 5, 2—3. Transactions, 31, 7.
 — Royal Irish Society. Proceedings, N. S., 8, 6. Transactions, Ser. 2. 6, 14—16; 7, 1.
- Edinburgh. Geological Society. Transactions, 7, 4.
- Elberfeld. Naturwissenschaftl. Verein. Jahres-Berichte, 9.

- Frankfurt am Main. Senckenbergische naturforschende Gesellschaft. Bericht 1898—99.
- Giessen. Oberhess. Gesellschaft für Natur- und Heilkunde. Bericht, 32.
- Göttingen. Kgl. Gesellschaft der Wissenschaften. Geschäftliche Mittheilungen 1898, 2; 1899, 1. Nachrichten, mathem.-physik. Kl., 1898, 4; 1899, 1—2.
- Greenwich. Royal Observatory. Introduction to the astronomical Observations 1896. Results of the astronomical Observations 1896. Results of the mag- netical and meteorological Observations 1896.
- Greifswald. Naturwissenschaftl. Verein für Neu-Pom- mern und Rügen. Mittheilungen, 30 (1898).
- Grenoble. Académie Delphinale. Bulletin, sér. 4, 10. 11.
- Göteborg. Stadsbibliothek. Göteborgs Högskolas Årsskrift, 4 (1898).
- Halifax. Nova Scotian Institute of Science. Pro- ceedings and Transactions, 9, 4.
- Halle. Kais. Leop.-Carol. Akademie d. Natur- forser. Nova acta, 69, 3; 70, 3. Leopoldina 34.
- Verein für Erdkunde. Mitteilungen, 1898.
- Hamburg. Die Hamburgischen wissenschaftlichen An- stalten Jahrbuch, 13—15. Mitteilungen a. d. naturhist. Museum, 13—15. Mitteilungen aus dem botan. Museum (1897). Mitteilungen der Sternwarte, 3—4. Voller, Das Grundwasser in Hamburg, 4—6. Ad. Wohlwill, Aus drei Jahrhunderten der Ham- burg. Geschichte.
- Harlem. Fondation de P. Teyler van der Hulst (Musée Teyler). Archives, sér. 2, 6, 2—4.
- Société Hollandaise des Sciences. Archives Néerland. des Sciences, Sér. 2, 2, 2—5; 3, 1—2.
- Heidelberg. Historisch-philosophischer Verein. Neue Heidelberger Jahrbücher, 1898, 2.
- Helsingfors. Geografiska Föreningen i Finland. Tid- skrift, 11.

- Helsingfors. Société Finno-Ougrienne. Journal, 16. Mémoires, 12.
- Finlands geologiska Undersökning. Bulletin, 6, 8.
- Finska Vetenskaps-Societeten. Acta 24. Bidrag til kännedom af Finlands natur och folk, 57.
- Indianapolis. Indiana Academy of Science. Proceedings, 1897.
- Kassel. Verein für Naturkunde. Abhandl. u. Bericht, 44.
- Kiel. Kommission zur wissenschaftlichen Untersuchung der deutschen Meere in Kiel und die biologische Anstalt auf Helgoland. Bericht, 1—6 (1871—91). Wissenschaftliche Meeresuntersuchungen, n. F. 3, Abth. Helgoland, 1; 4, Abth. Kiel.
- Anthropologischer Verein. Mittheilungen, 12.
- Kjøbenhavn. Botanisk Forening. Botanisk Tidsskrift, 17, 3—4; 18—20. 22, 3. Festskrift (1890).
- Genealogisk Institut. S. Elvius. Brylluper og og Dødsfald i Danmark 1897. Feilberg. Bidrag til Fredriksborg Latinskoles Historie.
- Rigsarkivet. Civile Direktioner og Kommissioner under Enevælden (1899).
- Det Kgl. Danske geogr. Selskab. Geogr. Tidsskrift, 15 (1899—1900), 1—4.
- Kgl. Danske Videnskabernes Selskab. Oversigt over Forhandlinger, 1898, 6; 1899, 1—3. Skrifter, 6 R., naturv. og math. Afd., 9, 1—2; 10, 1; hist. og filos. Afd., 4, 6. Regesta Diplomatica, ser. 2, 2, 4.
- Danmarks geologiske Undersøgelse. [Skrifter], 1 R., 1—6. 2 R., 1—10.
- Königsberg. Physikal.-oekonom. Gesellschaft. Schriften, 39.
- Krakow. Academie des Sciences. Bulletin internat., 1899.

- Kristiania. Det statistiske Centralbureau. Statistisk Aarbog, 19 (1899). Meddelelser, 17 (1899). Norges officielle Statistik, 3 R., 49—52.
- Norsk Folkemuseum. Aarsberetning 1898.
- Det norske meteorologiske Institut. Aarsberetning 1897—98. Bulletin météor. du Nord 1898. Jahrbuch 1898. H. Mohn. Klimatabeller for Norge (5—12). Nedbøriagttagelser i Norge, Aarg. 1—3, 1—2.
- Norges geografiske Opmaaling. Geologisk Kart over Norge, Bl. 25 D, Lillehammer. Topografisk Kart over Norge, Bl. 1 C, Lodshavn. 26 D, Søndre Osen. 32 A, Storelvedalen. 33 A, Ljørdalen. 33 C, Bratfjeldet. Y 5, Bievra. Ø 4, Kiberg. Specialkart over den norske Kyst: Fra Smølen til Ramsøfjord og Hitteren.
- Rigsarkivet. Forhandlingsprotokol, ført i Regeringsraadet og Statsraadet 1814. Huitfeldt-Kaas. Norske Sigiller fra Middelalderen, H. 1. 2.
- Det Kgl. Selskab for Norges Vel. Tidsskrift f. d. norske Landbrug, 6 (1899). Forhandlinger ved 10. alm. Landbrugsmøde i Bergen 1898. Forhandlinger ved Aarsmødet 1893. Forhandlinger ved Aarsmødet i Foreningen til Diskussion af Landbrugsanliggender 1878—1892.
- Kongl. Fredriks Universitet. Aarsberetning 1897—98. Forelæsninger 1899, 1—2. Archiv for Matematik og Naturvidenskab, 18—20. 21 1. A. Chr. Bang. Dokumenter og studier vedr. Den lutherske katekismus' historie. II. Fortegnelse over Univ.bibl.s udenlandske Tidsskrifter (1899). Universitets- og Skole-Annaler, 3 R., Bd. 14—21. Ny R., Aarg. 1 (1886)—13 (1898).
- Videnskabsselskabet. Forhandlinger, 1898. Skrifter, 1898, 1—2.

- La Plata, Argentina. Direccion generale de Estatistica. Anuario 1896, 1897.
- Lawrence (Kansas). University of Kansas. The Kansas University Quarterly, 1, 2, 1 og 4, 3—5, Ser. A, 8, 1—3.
- Leipzig. Verein für Erdkunde. Mittheilungen, 1898. Wissenschaftl. Veröffentlichungen, 3, 3. 4.
- Liège. Société Royale des Sciences. Mémoires, Sér. 2, t. 20. Sér. 3, t. 1.
- London. British Museum. Catalogue of Fishes (2 ed.), 1. Catalogue of Seals and Whales (1866) & Suppl. (1871). Catalogue of the Specimens of Amphipodous Crustacea (1862). Catalogue of Marine Polyzoa, p. 3. List of the specimens of Cetacea (1885).
— Royal Society. Proceedings, 406—421. Philosophical Transactions (A), 186, p. 1—2 (1895). 187—188 (1896). 189—190 (1897). (B), 186, p. 1—2 (1895). 187—188 (1896). 189 (1897). Record, 1 (1897).
- Lund. Universitetet. Acta, 34, 1—2.
- Madison, Wisc. Wisconsin Academy of Sciences, Arts and Letters. Transactions, 12, 1.
- Manchester. Manchester Museum, Owens College. Report 1898—99. Museum Handbooks, (9)—(11).
— Literary and Philosophical Society. Memoirs and Proceedings, 43, 1—4.
- Metz. Verein für Erdkunde. Jahresbericht, 5—13. 21.
- Mexico. Instituto Geológico. Boletín, 11.
- Montreal. Numismatic and Antiquarian Society. The Canadian Antiquarian and Numismatic Journal, ser. 3, 1, 4; 2, 1.
- Moskwa. Société imperiale des Naturalistes. Bulletin, 1898, 2—4.
- München. Ornithologischer Verein. Jahresbericht (1897 und 1898).
- Nancy. Académie de Stanislas. Mémoires, 1897, 1898.

- Newhaven. Connecticut Academy of Arts and Sciences. Transactions, 10, 1.
- New York. Academy of Sciences. Annals, 10, 11, 12, 1.
— American Museum of Natural History. Bulletin, 10, 11, 1. Report, 1898.
- Osnabrück. Naturwissenschaftl. Verein. Jahresbericht, 13.
- Ottawa. Royal Society of Canada. Proceedings and Transactions, ser. 2, 4.
- Paris. Bureau international des Poids et Mesures. Travaux et Mémoires, 9.
— Museum d'Histoire naturelle. Bulletin, 1898, 7—8. 1899, 1—5.
- Philadelphia. Academy of Natural Sciences. Proceedings, 1898, 2—3. 1899, 1.
— American Philosophical Society. Proceedings, 158. 159.
- Plymouth. Marine Biological Association. Journal, 5, 4.
- Prag. Böhm. Kaiser Franz Joseph Akademie der Wissensch., Litt. u. Kunst. Bulletin internat. (Kl. 2), 5, 1—2. Historicky Archiv, 13—15.
— Kgl. Böhm. Gesellschaft der Wissenschaften. Jahresbericht 1898. Sitzungsberichte, Kl. für Philosophie etc. 1898; math.-naturv. Kl. 1898. Norbert Hermann's Rosenberg'sche Chronick. Hg. v. M. Klimesch. (1898).
- Rom. Reale Accademia dei Lincei. Atti, Anno 296 (1899). Ser. 5, Rendiconti. Classe di scienze, fisiche, mathem. e naturali, vol. 8, sem. 1—2. Rendiconto dell'adunanza solenne del 14 giugno 1899.
- Rotterdam. Nederlandsche dierkundige Vereeniging. Tijdschrift, D. 6, 1—2.
- St. Louis. Academy of Sciences. Transactions, 7, 17—20, 8, 9, 1—5, 7.
— Missouri Botanical Garden. Report, 10.
- Salem (Mass.). Essex Institute. Bulletin, 28, 7—12. 29, 7—12. 30.
- St. Petersburg. L'Académie impériale des Sciences. Mémoi-

- res, sér. 8, Classe hist.-philos., 3, 2—5. Classe math.-phys., vol. 6, 9, 11—13; 7, 1—4; 8, 1—5.
- St. Petersburg. Laboratoire biologique. Bulletin, 3, 2—4.
- Sao Paulo (Brasilien). Museu Paulista. Revista, 3.
- Stavanger. Museum. Aarsberetning, 1898.
- Stockholm. Svenska Fornminnesföreningen. Tidskrift, 10, 3—4.
- Nordiska Museet. Afbildningar af föremål i Nordiska Museet, H. 1—7. Bidrag till vår odlings häfder, 1, 2, 1—2; 4—7. Förslag till byggnad för Nordiska Museet (1891). Guide au Musée du Nord (1889). Handlingar angående Nordiska Museet, 1—3. J. H. Kramer. Le Musée d'ethnographie scandinave à Stockholm, 2. éd. (1879). Meddelanden, 1897. Minnen från Nordiska Museet, 2, 1—7. L. Passarge. Nordiska Museet och Skansen (1897). Runa, 1888. Samfundet för Nordiska Museets främjande. Meddelanden, 1881—1897. Skansen. Karta öfver Skansen, 2 uppl. (1897). W. Koenig. Ein eigenartiges Museum für Natur- und Völkerkunde (1898). Herman A. Ring. Skansen, 2 uppl. (1897). Ringlekar på Skansen (1898).
- Sveriges geologiska Undersökning. Kartblad Ser. Aa, 114; Ac 34 (Ulricehamn). Ba, 5. Afhandlingar, 162, 176—179, 180—182. Förteckning öfver Arbeten, Juni 1899.
- Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademien. Handlingar, n. F. 31. Bihang til Handlingar, 24, 1—4. Öfversigt af Förhandlingar, 55. Lefnads-teckningar, 4, 1. Meteorologiska lakttagelser, 35 (1893).
- Kongl. Viterhets-, Historie- och Antiquitets-Akademien. Månadsblad, 1895. Antiquarisk Tidskrift, 14, 1.
- Strassburg. Univ.- und Landesbibliothek. 9 Dissertatser.
- Toronto. Canadian Institute. Proceedings, n. Ser., 2, 1—2.

- Toronto. Meteorological Service. Toronto general meteorological Register 1898. Report 1896, 1—2. Monthly Weather Review Octbr. 1898—Aug. 1899.
- University. Studies, Biol. Ser., 1; Physiol. Ser., 1.
- Tromsø. Museum. Aarsberetning, 1897. Aarshefter, 20 (1897).
- Upsala. Universitet. Årsskrift 1898. Bulletin of the Geological Institution, 4, 1. Bulletin mensuel de l'Observatoire météorologique, 30. Sveriges off. Bibliothek, Accessions-Kat., 13 (1898). I. M. Hulth, Öfversikt af faunistiskt og biologiskt viktigare litteratur rörande Nordens fåglar. Axel N. Lundström, Från svenska barrskogar. [Hj. Sjögren], The Iron Ore Deposits of Dunderland (Norway).
- Kgl. Vetenskaps societeten. Nova Acta, ser. 3, 18, 1.
- Washington. U. S. Department of Agriculture. Yearbook, 1898. Division of Biological Survey. North American Fauna, 14, 15.
- Smithsonian Institution. Smithsonian Miscellaneous Collections, 39, 1125, 1170. Smithsonian Contributions to Knowledge, 29, 1126. Annual Report to July 1896 & to July 1897.
- Smithsonian Institution. U. S. National Museum. Bulletin, 47, 2—3. Proceedings, 20. Annual Report to June 1896.
- U. S. Coast and Geodetic Survey. Bulletin, 37—40. Report for the year ending with June 1897, (1—2).
- U. S. Geological Survey. Bulletin, 88, 89, 149. Monographs 29, 30, 31 m. Atlas, 35. Report, 18 (1896—97), 1—4, 5, 1—2; 19 (1897—98), 1, 4, 6, 1—2.
- Wien. K. K. Anstalt für Meteorologie u. Erdmagnetismus. Jahrbücher, 1895, 2. 1896, 2. 1898, 1.

-
- Wien. K. K. zoolog.-botanische Gesellschaft. Verhandlungen, 48 (1898).
- Verein der Geographen an der Universität Wien. Bericht 23 u. 24 (1896—98).
- York. Yorkshire Philosoph. Society. Report, 1898.
- Zürich. Naturforschende Gesellschaft. Vierteljahrsschrift, 43 (1898), 4. 44 (1899), 1—2.
- Østersund. Jämtlands Läns Fornminnesförening. Tidsskrift, 1, 3; 2, 3.
-
-

